

VARĖNOS „PASAKOS“ VAIKŲ LOPŠELIS - DARŽELIS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

„VAIKYSTĖS TAKELIU“

**VARĖNA
2017**

I. BENDROSISOS NUOSTATOS

Lopšelis-darželis yra Varėnos rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga.

Adresas: Dzūkų g. 11, Varėna LT-65173

Lopšelis-darželis vykdo ikimokyklinį ugdymą. Tai neformalusis vaikų švietimas, kurio tikslas-per kompetencijų ugdymą formuoti asmenį, sugebantį tapti aktyviu visuomenės nariu, sėkmingai veikti visuomenėje, padėti tenkinti pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius.

Ikimokyklinio ugdymo paskirtis-padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninius, socialinius, pažintinius poreikius.

Pedagogų kvalifikacija,

Įstaigoje dirba 12 ikimokyklinio ugdymo pedagogų, jiems talkina specialistai: logopedas, neformaliojo ugdymo (kūno kultūros) mokytojas, ikimokyklinio meninio ugdymo (dailės) mokytojas, meninio ugdymo mokytojas. Lopšelio-darželio ikimokyklinio ugdymo pedagogų kvalifikacija atitinka Švietimo ir mokslo ministerijos keliamus reikalavimus. Pedagogai atestuoti, jie nuolat tobulina savo profesinę kompetenciją kvalifikacijos tobulinimo seminaruose.

Įstaigos aplinka ir tradicijos.

Lopšelis-darželis įsikūręs miesto centre. Atviras visuomenei, bendradarbiaujantis su miesto bei rajono švietimo įstaigomis, savivaldybės įstaigomis, verslininkais, vaiko teisių tarnyba prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kt. Lopšelių-darželių lanko mišrių šeimų vaikai. Dauguma vaikų auga palankioje socialinėje aplinkoje. Nuo 2001 metų darželis tapo ikimokyklinių įstaigų asociacijos „Sveikatos želmanėliai“ nariu, 2013 m. balandžio 4 d. pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigos (lopšeliai-darželiai, darželiai, darželiai-mokyklos) „Pasaka“.

Ikimokyklinis ugdymas teikiamas vaikams nuo 1 iki 5(6) metų. Programos pagrindiniai principai, tikslai ir uždaviniai, ugdymo kryptys bei ugdymo turinys orientuoti į sveikatos vertybes, kur svarbiausias dėmesys skiriamas vaikų sveikatos stiprinimui, vaikų poreikių tenkinimui: t. y., žaisti, eksperimentuoti, patirti, atrasti, aktyviai reikštis įvairiomis meninės raiškos priemonėmis, būti pastebėtiems, pripažintiems, vaikų turinčių ypatingų ar specialiųjų poreikių ugdymui.

Vaikų ugdymas organizuojamas šiais amžiaus tarpsniais: 1-3, 3-4, 4-5(6) m.

Vaikystė grindžiama meile vaikui, jo pripažinimu ir pagarba. Mūsų darželyje vaikai turi savo interesus, tampa asmenybėmis bręsdami ir sąveikaudami su aplinka. Vaikai turintys meninių, fizinių gebėjimų dalyvauja respublikiniuose konkursuose: „Lietuvos mažųjų žaidynės“, „Tramtatulis“, „Mano kraštas pats gražiausias“. Moksleivių kūrybos centro organizuojamose parodose. Su gabiais vaikais individualiai dirba neformaliojo ugdymo (kūno kultūros) mokytojas, ikimokyklinio meninio ugdymo (dailės) mokytojas, meninio ugdymo mokytojas. Logopedė lavina tarties ir foneminės klausos, dvikalbių vaikų kalbą.

Atliktų tyrimų rezultatai rodo, kad tėvai aktyviai remia ir palaiko įstaigos sveikos gyvensenos kryptį. Jie pageidauja, kad vaikai jau ankstyvajame amžiuje ugdytų(si) sveikos

gyvensenos poreikius, mokytu(s) prižiūrėti savo kūną. Tėvai tikisi, kad bus ugdomos komunikavimo, aplinkos pažinimo, meninės ir socialinės kompetencijos.

Tradiciniai regiono ir darželio renginiai:

„Aš, mama ir tėtis“,

„Šeimos šventė“.

Regiono ypatumai.

„Daugel mūsų Tėvynėje yra puikių ir gražių vietų, daugel yra šalių, kurios pagarsėjo senų tėvelių darbais, bet tarp jų visų gražiausia Dainavos šalis-ir savo aukštais kalneliais, ir žemais kloneliais, savo tamsiomis giriomis, didžiais tankumynais, kuriais nei žmogus nepraeina, nei žvėris nepralenda, tik maži paukšteliai čiulbuonėliai pralekia, tik raibusios ten gegutės ir lakštingalėlės ankstų rytą ir vėlų vakarėlį lakštuoja ir niaurią girelę linksmina“.

Vincas Krėvė

Geografinė aplinka. Varėnos rajonas yra Pietryčių Lietuvoje. Vakaruose jis ribojasi su Lazdijų, šiaurėje-Alytaus, šiaurės rytuose-Trakų, rytuose-Šalčininkų rajonais, pietuose-su Baltarusijos respublika. Mūsų rajonas-didžiausias respublikos rajonas. Varėnos krašte teka daug upių. Nuo rytinių iki vakarinių pakraščių teka Nemunas, rajono žemėmis teka upės: Merkys, Šalčia, Ūla, Varėnė, Grūda, Verseka.

Gelsvo smėlio tarpukalnėse ir žalių šilojų properšose, raibuliuoja 166 ežerai ir ežerėliai.

Didžiausi yra: Ilgis (349 ha), Nedingės (220 ha), Lavysas 162 ha), Glėbas (130 ha), Lielukas (114 ha).

Rajono dirvožemiai bene patys nederlingiausi respublikoje-jauriniai šilainiai, iš kurios pusės bekeliautum į Varėną, visuos keliuos Tave pasitiks miškai.. Tai pats didžiausias šio krašto gamtos turtas. Čia žaliuoja didžiausi respublikoje Varėnos-Druskininkų miškai, arba Dainavos giria.

Rajono žymūs žmonės

M. K. Čiurlionis., M. Vainilaitis, V. Krėvė, D. Tamulevičiūtė.

Turistų ir svečių lankomos vietos.

Marcinkonys, Merkinė, Liškiava, Zervynos, Perloja.

II. UGDYMO PRINCIPAI

Vieningumas-užtikrina vaiko fizinių ir psichinių sugebėjimų darną.

Visuminis-atsižvelgiant į vaiko raidos, vaikų kultūros dėsningumus ir siekiama visų vaiko galių plėtotės, tikslingai ugdomos vaiko vertybines nuostatas, jausmus, mąstymą ir elgseną.

Sveikatinimo - ugdymo turinys orientuotas į žinių perteikimą vaikams sveikatos ugdymo bei rengimo šeimai klausimais.

Socialinis-emocinis- suteikti ugdytiniam žinių reikalingų kasdieniniam gyvenimui, socialinio gyvenimo plėtojimui, garantuojant teigiamas emocijas.

Dermės-derinti šeimos ir įstaigos interesus, lūkesčius dėl vaikų pasiekimų, ugdymo(si) būdų, rūpintis šeimos švietimu.

III. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Varėnos Pasakos vaikų lopšelis - darželis

Atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas, padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninius, socialinius, pažintinius poreikius.

1. Formuoti sveikatos prioritetą-kaip fizinę, dvasinę ir socialinę gerovę.
2. Tenkinti vaiko ugdymo(si) poreikius pagal kompetencijas (socialinę, sveikatos saugojimo, pažinimo, komunikavimo, meninę) ir išmokyti juos taikyti kasdieninėje veikloje.
3. Siekti vieningos socialinės-emocinės-kultūrinės aplinkos.
4. Palaikyti vaiko žaidimą, tenkinti vidinį vaiko norą realizuoti svarbiausius poreikius pažinimo, praktinio veikimo, bendravimo, judėjimo.
5. Sudaryti vaikui sąlygas stebėti, tyrinėti, bandyti spręsti kilusius keblumus, bendrauti, dalytis patirtimi, įgyjant žinių apie artimiausioje aplinkoje esančius gyvūnus ir augalus, kai kuriuos negyvosios gamtos objektus ir reiškinius.

IV. UGDYMO TURINYS

1-3 metų amžiaus tarpsnis

SVEIKATOS SAUGIJOMO KOMPETENCIJA	TURINIO SRITS	VAIKO VEIKSENOS
1	2	3
Pagal poreikį keisti dienos ritmą, atsižvelgiant į vaiko amžių, vystymąsi, sveikatos ypatumus, tartis dėl kai kurių taisyklių arba draudimų, kad jis galėtų elgtis savarankiškai, jaustis saugiai.	Kūno kultūra	Geba stovėti suglaudęs kojas ir užsimerkęs.
	Kūno kultūra	Gera vaikšto ir apeina kliūtis, eidamas neša žaislą.
Tenkinti didėjančių judėjimo ribotoje ir didelėje erdvėje poreikį. Sudaryti galimybę sudėtingam judesiui (laipiojimas, landžiojimas, bėgiojimas, supimasis, važiavimas dviračiu).	Kūno kultūra	Eidamas bando įveikti kliūtis (perlipti, įlipti, išlipti, pralįsti).
	Kūno kultūra	Geba žaisti pritūpęs.
	Kūno kultūra	Sugeba pristatomu ar pakaitiniu žingsniu užlipti ir nulipti laipteliais.
Sudaryti sąlygas vaikui lavintis rankos tikslumo, vaizduotės ir mąstymo gebėjimus.	Kūno kultūra	Moka spirti kamuolį viena koja, sugeba jį pagauti abiem rankom, paridenti ant grindų
	Kūno kultūra	Sugeba ėjimo metu keisti kryptį, davus signalą-sustoti.

3-4 metų amžiaus tarpsnis

1	2	3
„Kūno apsauga“.	Pažinimo	Supažindinti su saugaus elgesio taisyklėmis braidžiojamajame vandens baseinėlyje, sporto salėje, darželio kieme: naudoti vaizdines priemones, plakatus, piešti piešinius, leisti pabūti „sužeistam“, skatinti vaikų vaizduotę.

1	2	3
	Kalba	Žodyno turtinimas, sąvokų įtvirtinimas: šilta-šalta, šilčiau, šalčiau, šalčiau, saugunesaugu, galiu nukristi, užkliūti, susižeisti, lėtai-greitai, vikriai ir t.t.
	Išraiška, saviraiška judesiu	Išreikšti savąjį „AŠ“ mimika, gestu.
	Kūno kultūra	Supažindinti su saugaus elgesio reikalavimais, žaidžiant aktyvius žaidimus bei sportuojant, atsargiai laiptoti žaidimų aikštelės labirintais, gimnastikos sienele, šokinėti, lįsti, mėtyti, laikytis savosios ir bendrosios erdvės, saugiai naudotis sportinėmis priemonėmis, sportiniu inventoriumi.
„Asmens higiena“.	Pažinimo-socialinė	Tyrinėti, ką reiškia matyti, būti švariam, ugdyti taisyklingą laikyseną: prie stalo, eiti įvairiomis pėdučių padėtimis, žaisti gerai apšviestoje aplinkoje.
	Kūno kultūra	Judesiai pagrindinėms kūno dalims: sukti galvą, liemenį, kojas, vaikščioti, bėgioti, šokinėti, šliaužti ir t.t.
„Pažink save“.	Pažinimo	Žinoti savo vardą, pavardę, kur gyvena, kirk metų, tyrinėti savo kūną, jo dalis atlikti imitacinius pratimus: galvai, liemeniui, rankoms, kojoms.
	Kūno kultūra	Nusakyti pagrindines kūno dalis: galva, kaklas, liemuo, pilvas ir t.t. Aiškinti pagrindinių kūno dalių paskirtį, suvokti, jog visi esame ir panašūs, ir labai skirtingi, tyrinėti kokį judesį galime atlikti su atskira kūno dalimi: moti rankomis, sukti liemenį, rotuoti, verstis kūlio.
	Tiriamoji	Tyrinėti kūno dalis ir jų veiklą, pastebėti, kad auga plaukai, nagai; išaugami rūbeliai, avalynė; suvokti, kad kiekvienas skiriasi išvaizda; suprasti, kad būti sveikam-būti laimingam.
„Aš ir kiti“.	Pažinimo	Supažindinti su negalia turinčių vaikų gebėjimais, poreikiais; ugdyti atsakomybės jausmą už šalia esantį; žaisti judriuosius žaidimus su draugais.
	Socialinė	Ugdyti pasitikėjimą savimi, tikėti savo jėgomis, jaustis vertingu, ugdyti atsakomybę už savo poelgius, žaisti judriąsias estafetes.
	Kūno kultūra	Eiti, bėgti, šliaužti, rotuoti, ropoti bėgimo taku, lavinti fizinės ypatybės: greitumą, vikrumą, pusiausvyrą, koordinaciją.

1	2	3
„Šeima ir sveikata“.	Pažinimo	Pajusti kada kitam gera, liūdna, skauda, žaisti su kėgliais, įvairaus dydžio kamuoliais.
	Socialinė	Pajusti, kad palankumas kitiems žmonėms padeda susidraugauti ir gerai jaustis, žaisti įvairius netradicinius žaidimus.
	Kūno kultūra	Žaisti žaidimus su įvairaus dydžio kamuoliais, lankais, lazdelėmis, kėgliais, juos mėtyti ridenti ir t.t.
„Aplinka ir sveikata“.	Pažinimo	Susitvarkyti žaislus, sportines priemones, inventorių.
	Kūno kultūra	Žaisti gryname ore, grūdintis vandeniui, oru, saule, kasdien po 10-15 min. Vaikščioti basomis: ant kulniukų, pasistiebus kojų pirštais, išorine pėdos dalimis, panaudojant gamtines priemones, esamas priemones, bei inventorių darželio kieme, kūno kultūros salėje, mokyti rengtis pagal metų laikus.
„Ligos ir jų prevencija“.	Pažinimo	Žinoti, kodėl negalima imti ir ragauti vaistų, čiaudėjant ar kosint pratinti prisidengti burną ir nosį.
	Kūno kultūra	Žaisti žaidimus su nosinaitėmis, klausimų – atsakymų žaidimai: kodėl reikia?, ką daryti kad būtum sveikas ir t.t. Žaisti judriąsias estafetes.
„Veikla, poilsis, fizinis aktyvumas“ .	Pažinimo	Susipažinti su bendrais dienos režimo principais, nuvargus-pailsėti, pamiegoti, pratinti laiku pailsėti; supažindinti su atliekamais pagrindiniais kasdieniniame gyvenime reikalingais judesiais ir veiksmiais: ėjimu, bėgimu, ropojimu, lindimu, šliaužimu, metimu, gaudymu, šuoliavimu ir t.t.
	Kūno kultūra	Mokyti mažųjų sporto abėcėlės: klasikinių pratimų, tyrinėjant judesį ir jaučiant savo kūno galimybes (skirtingu tempu: lėtai-greitai, stipriai-silpnai ir t.t.) Estafecių; (stovėseną voroje, estafetės perdavimas, kliūtis įveikimas apibėgant, persokant ir t.t.); Mokyti krepšinio žaidimo elementų: (supažindinti su taisyklėmis, mesti kamuolį aukštyn, mėtytis su draugu, mesti į krepšį abiem rankomis nuo krūtinės); Mokyti futbolo žaidimo elementų: (ridenti kamuolį koja pirmyn-atgal, pro vartus, spirti į sienelę, vartus ir t.t.)

Varėnos Pasakos vaikams

		<p>stengtis suprasti žaidimų taisykles. Ugdyti gebėjimus: žaisti vienam, su draugu, šalia kitų, su draugais; pajusti asmeninės ir bendros erdvės ribas. Lavinti fizines ypatybes: greitumą, vikrumą (vaikščioti, judėti, bėgioti, šokinėti, mesti ir t.t.) panaudoti jėgą (metant, ridenant, stumiant, atsispaudžiant ir t.t.) koordinaciją, pusiausvyrą (derinti judesius: rankų ištiesti pirmyn, aukštyn, į šalis, žemyn, už nugaros, suplojant, sukant ir t.t.), atlikti koordinuotus judesius kojomis-išlaikyti pusiausvyrą judant erdvėje (eiti-bėgti, tiesiai-keičiant kryptį, šliaužti, lįsti, laiptoti, šokinėti).</p>
Išraiška, saviraiška judesiu		<p>Nuo sienelės abiem kojomis, pūsti vandenį lūpomis, sukti vėjo malūnus ir t.t. Diferencijuoti krūvį: greitai-lėtai-vidutiniškai, patirti skirtingą jėgą (daug jėgos-mažai jėgos), tyrinėti kur juda kūnas. Šokti ritminius šokius: „Mergytė“, „Mano lėlė“, „Traukinukas“ ir t.t.</p>
Plokščiapėdystės, ydingos laikysenos profilaktika		<p><u>Rekomenduotinas pratimų kompleksas:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pasilenkimai į šalis. 2. Pasistiebus rankas kelti į šalis. 3. Pasilenkus, rankas sunerti už nugaros. 4. Aukštyn ištiestomis rankomis pasilenkimai į šalis. 5. Sėdint ant grindų sulenktą koją pritraukti prie kaktos ir kelį apkabinti abiem rankomis, tas pats atliekama kita koja. 6. Pakartoti 5-tą pratimą atsigulus ant grindų. 7. Atsigulti ant grindų, kojos sulenktos, stengtis atsieti ir abiem rankom pasiekti sulenktas kojas. 8. Vaikščioti įvairiomis kojų padėtimis: pasistiebus, ant kulnų, išorine, vidine pėdos dalimis. <p><u>Pastaba:</u> pratimus atlikti 6-8 kartus.</p>
Ugdomoji veikla braidžiojamajame vandens baseine		<p>Imitaciniai judesiai: atskrido gandras, plaukia antelės ir t.t. Mokyti atsispjimo</p>

Varėnos Pasakos vaikų lopšelis - darželis

1-3 metų amžiaus tarpsnis

SOCIALINĖ KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEIKSENOS
1	2	3
Palankiai ir supratingai priima šio amžiaus draugą tokį, koks jis yra.	Pažinimas	Pats savarankiškai pavalgo, bando praustis, prašosi ant puoduko.
	Kalba ir bendravimas	Tvirtina „aš pats“. Pradedą skirti mano-tavo.
Padėti vaikui įsitvirtinti kolektyve ir išreikšti savo asmens suvokimą.	Pažinimas	Dalinai nusirengia ir apsirengia.
	Kalba ir bendravimas	Rodo nusivylimą, kai būna nesuprastas.
Sudaryti vaikui vis daugiau galimybių veikti savarankiškai.	Pažinimas	Domisi žaislais, noriai juos tyrinėja.
	Kalba ir bendravimas	Pradedą derinti asmeninius jūtimus su aplinkoje regimais vaizdais.
Didinti vaiko pasitikėjimą savo galimybėmis ir savimi.	Pažinimas	Bando atpažinti ką jaučia kiti (paguodžia).
	Kalba ir bendravimas	Bando atpažinti priežasties ir pasekmės ryšius.
Ugdyti drąsą eksperimentuoti, išmėginti.	Pažinimas	Bando atrasti savitus žaidimų kelius.
	Kalba ir bendravimas	Pajusti gimtosios vietovės, jos gamtos, artimų žmonių kultūros ypatumus.
	Menai	Gyvai eksperimentuoja su dailės priemonėmis ir medžiagomis, jaučia pasitenkinimą atradę naują saviraiškos būdą.

3-4 metų amžiaus tarpsnis

SOCIALINĖ KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEISENOS
1	2	3
Ugdyti pasitikėjimą savimi, savo jausmais. Pasitikėti artimaisiais, pedagogais, draugais.	Pažinimas	Tyrinėja savo ir kitų jausmais, vaikas pratinasi pastebėti ir priimti kitų vaikų dėmesį.
	Kalba ir bendravimas	Ištikus nesėkmei paguodžia, padeda kitiems.
	Menai	Jausmų pasaulyje.
Skatinti suprasti ir vertinti, kas yra gera ir kas bloga, numatyti poelgių pasekmes sau ir kitiems.	Pažinimas	Atsargiai apžiūrinėti, tyrinėti, susirasti žaidimų draugų. Domėtis naujais daiktai, žaislais.
	Kalba ir bendravimas	Žodyno turinimas, linksnių kas? Ko? Vartojimas.
	Kalba ir bendravimas	Pratintis bendrauti grupėje su naujais draugais, gebėti pakviesti draugą žaisti.
Plėtoti vaiko supratimą apie socialinę ir kultūrinę aplinką.	Pažinimas	Susieja kultūra su socialiniu gyvenimu
	Kalba ir bendravimas	Analizuoja mandagių žodžių reikšmę,

1	2	3
		jų magiją ir svarbą kasdieniniame gyvenime.
	Menas	Stebėti save draugų aplinkoje, elgesį išreikšti popieriaus lape.
Ugdyti gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti.	Pažinimas	Inicijuoti bendradarbiavimą su jaunesniu ar vyresniu draugu.
	Kalba ir bendravimas	Darželyje patirtus įspūdžius papasakoti tėveliams, dalintis informacija.
	Menas	Emocijas, patirtus įspūdžius perteikti pantomima, plastelinu, įvairiomis technikomis.

4-5(6) metų amžiaus tarpsnis

SOCIALINĖ KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEISENOS
1	2	3
Gebėjimas suvokti save ir kitus.	Pažinimas	Įgyti bendravimo ir bendradarbiavimo, diskusijų ir problemų sprendimo patirtį.
		Suprasti vardų reikšmę, savo namų adresą, vaikų darželio adresą, tėvelio ir mamytės darbovietę.
		Suprasti, kas stiprina draugystę dalijasi žaislais, padeda vieni kitiems bėdoje, paguodžia nuskriaustą, ieško būdų ginčui išspręsti taikiai.
	Kalba ir bendravimas	Užmegzti ryšį, susidraugauti, spęsti nesutarimus.
	Menai	Vardų kopijavimas.
Šeima ir jos reikšmė vaikui, šeimos švenčių tradicijos, šeimos šventės.	Pažinimas	Rūpinimasis savo šeimos nariais: vieni-kitais, padedant, padedant, išreiškiant savo jausmus.
	Kalba ir bendravimas	Ieškoti knygelėse ir žurnaliukuose paveikslėlių, kuriuose vaizduojama šeima. Žodyno turinimas, mažybiniai žodžiai vaiko kalboje.
	Menai	Susipažinti su įvairiomis meno rūšimis, jas išbandyti.
Gebėjimas derinti bendravimą ir bendradarbiavimą, norus, interesus, veiksmus su bendraamžiais.	Pažinimas	Žaisti drauge, reikšti savo nuomonę, jausmus, nuotaiką, spręsti iškilusius konfliktus, tartis, kurti taisykles.
	Kalba ir bendravimas	Aiškiai ir suprantamai pasakyti savo norus, papasakoti patirtus įspūdžius.
	Menai	Parodyti pagarbą, rūpinimąsi draugu išreikšti darbėliu.
Gebėjimas įveikti kasdienes problemas.	Pažinimas	Eksperimentuoti, bandyti atlikti užduotį, prireikus prašyti pagalbos.
	Kalba ir bendravimas	Reikšti dėmesį pašnekovui, rodyti susidomėjimą tuo, kas sakoma.
	Menai	Mimika, pantomima išreikšti savo veiksmus, problemas, susidomėjimą.

1	2	3
Gebėjimas laisvai jaustis naujoje aplinkoje.	Pažinimas	Tyrinėti, apžiūrinėti žaislus, susirasti žaidimų (pastebėti pasikeitimus) draugų. Pritaikyti žinias, naujoves savo veikloje.
	Kalba ir bendravimas	Suvokti, kad keičiasi aplinka, žmonės esantys šalia, tačiau savo asmeninius daiktus žmogus turi teisę pasilaikyti sau.
		Nusiteikti matyti grožį aplinkos daiktuose, pastebėti tradicinės daiktų puošybos elementus.
Ugdyti domėjimąsi savo gimtine ir jos žmonėmis.	Pažinimas	Žinoti, kur gimė, kur gyvena. Susipažinti su valstybės simboliais, žymiais gimtinės žmonėmis.

1-3 metų amžiaus tarpsnis

PAŽINIMO KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEISENOS
1	2	3
Skatinti vaikų susidomėjimą savimi ir jį supančiu pasauliu.	Kalba ir bendravimas	Kalba gana išlavėjusi, daug šneka, klausinėja kas čia?, reiškia norus, ketinimus.
	Socialinė	Ugdyti pagarbą šalia esantiems.
	Menai	Skatinti vaikus jį supantį pasaulį išreikšti popieriaus lape.
Sukurti sąlygas ugdytis vaiko mąstymui, sudaryti palankias aplinkybes svarbiausiems pažinimo pasiekimams.	Kalba ir bendravimas	Išreikšdamas savo nuotaiką papildo ją gestais, veido mimika. Pasisako, kai ką nors padarė ar nuveikė.
	Socialinė	Pradėti derinti asmeninius jautimus su aplinkoje regimais vaizdais.
	Menai	Vaikai domisi knygelėmis, suvokia iliustracijos turinį, pasako veikėjus, spalvas.
Sudaryti sąlygas vaikui lavinti rankų judesius, vaizduotės ir mąstymo gebėjimus-statyti, konstruoti, dėlioti, atrinkti vienarūšių ir skirtingų daiktų grupes, sudaryti jų sekas, parinkti porą, tapatinti, matuoti, pritaikyti.	Kalba ir bendravimas	Bandyti mėgdžioti suaugusiųosius vaidmeninių, simboliinių žaidimų metu.
		Pradėti kalbėti 3 ir daugiau žodžių sakiniais. Atkartoti naujai išgirstus žodžius.
	Pažinimo	Vartoja kai kuriuos įvardžius „jis“, „aš“, „tu“, „mano“.
		Bandyti grupuoti (grupuoja), daiktus pagal tam tikrus požymius: formą, spalvą, dydį, sunkumą.
Menai	Suvokti daiktų seką: nuo didžiausio iki mažiausio.	
	Atpažinti, grožėtis, gėrėtis regimojo pasaulio tobulais daiktais, reiškiniais, artimųjų santykiais.	

1	2	3
		Piešti šiek tiek naudojant riešą, deda Taškus, brėžia linijas, apskritimus.
Padėtin atrasti ir priimti įvairius pasaulio pažinimo būdus.	Pažinimas	Pradedama naudoti įrankius žaidimuose: kastuvėlį, kibirėlį, puodelį ir kt.
	Kalba ir bendravimas	Atsakinėja į klausimus: „Kodėl?“, „Kada?“, „Ka?“, „Kaip?“ Žaisdamas kalba pats su savimi (automatinė kalba).
	Menai	Suvolioja iš plastelino rutuliuką-obuolį. Volioja, suploja molio gabalėlį.
Sudaryti galimybę vaikui lavinti kalbinius įgūdžius, save išreikšti kalba, linijų, spalvų, formų vaizdais, muzikiniais garsais, laisvais judesiais, jį nuolat palaikant ir padrąsinant, skatinant natūraliai spontanišką vaiko meninę raišką.	Pažinimas	Pasireiškia simbolinis žaidimas (daiktai-simboliai).
	Kalba ir bendravimas	Vartoja kai kuriuos funkcinius žodelius „iš“, „į“, „prie“, „pas“, „su“. Atsiranda naujų vartojamų žodžių Mėgdžioja aplinkoje išgirstus garsus.
	Menai	Nebijo eksperimentuoti su dailės priemonėmis, kurti naujas formas. Sugeba pieštuką nykščiu ir kitais pirštais.
		Moka piešti apvalius, vertikalius, horizontalius brūkšnius.

3-4 metų amžiaus tarpsnis

PAŽINIMO KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEIKSENOS
1	2	3
Įgyti supratimą apie daiktų bei reikšmių įvairovę.	Socialinė	Sudaryti sąlygas skaičiuoti, pažinti bei pavadinti pagrindines spalvas, formas, daiktų dydį.
	Kalba ir bendravimas	Susipažįstant su gamta, aplinka plėsti žodyną, ugdyti kalbą.
	Menai	Perimti tradicinio požiūrio į gyvūniją elementus: klausyti dainų, patarlių apie gyvūnus, jų būdą, charakterį.
Atkreipti dėmesį į gyvūnus supančius žmogų.	Socialinė	Nusiteikti bendrauti su naminiiais gyvūnais, juos pažinti ir globoti.
	Kalba ir bendravimas	Padėti suprasti augalų gyvybės ratą, ryšį su žmogumi.
	Menai	Skatinti supratimą kuo gyvūnai panašūs, kuo skiriasi, pamėgdžioti jų kalbą.
Padėti vaikui suvokti apie augalus, pajusti pagarbą augalo gyvybei.	Socialinė	Perimti tradicinio požiūrio į gyvūniją elementus: klausyti dainų, patarlių apie gyvūnus jų būdą, charakterį.
	Kalba ir bendravimas	Suprasti kuo naudingi žmogui augalai.
	Menai	Suprasti, kad augalai skiriasi: spalva, lapų forma, ūgiu. Pajusti tradicinio

1	2	3
		požiūrio augalijos elementus.
Stebėti ir tyrinėti kai kuriuos negyvosios gamtos objektus bei reiškinius. Stebėti ir tyrinėti kai kuriuos negyvosios gamtos objektus bei reiškinius.	Socialinė	Nusiteikti tyrinėti, stebėti, bandyti, būti veikliam.
	Kalba ir bendravimas	Stebėti klimato reiškinius įvairiais metų laikais.
	Menai	Atkreipti dėmesį, kad kiekvienas metų laikas turi savo spalvą.
Padėti vaikui suprasti, kad vaistai vartojami tik sergant ir tik su tėvelių priežiūra.	Socialinė	Vaistai yra skirtingų spalvų, žinoti, kad raudonos ir oranžinės spalvos tabletės yra išpėjamosios spalvos.

4-5 (6) metų amžiaus tarpnis

PAŽINIMO KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEIKSENOS
1	2	3
Domėtis senoviniais daiktais, senolių tradicijomis, šventėmis.	Socialinė	Supažindinti su senoviniais daiktais, švęsti šventes, perimti senolių tradicijas.
	Kalba ir bendravimas	Puoselėti savo krašto tarnę.
	Menai	Dainuoti senovines lietuvių liaudies daineles, žaisti žaidimus, lankyti parodas, domėtis lietuvių liaudies menu.
Savo kūno suvokimas: lyčių skirtumai ir panašumai.	Pažinimas	Pažinti ir valdyti savo kūną, suprasti kokius drabužius dėvi berniukai ir mergaitės, suvokti, kad kūnas vystosi ir keičiasi.
	Kalba ir bendravimas	Teisingai pavadinti kūno dalis ir žinoti jų paskirtį.
	Menai	Lipdymas, aplikavimas, lankstymas, piešimas.
Gyvenimas mažoje bendruomenėje, bendravimas su bendraamžiais ir suaugusiais.	Pažinimas	Plėsti ir gilinti supratimą apie šeimą, draugus bei kitus juos supančius žmones.
	Kalba ir bendravimas	Įgyti bendravimo ir bendradarbiavimo, diskusijų ir problemų sprendimo patirtį, sąveikaujant su bendraamžiais ir suaugusiais darželyje ir už jo ribų.
Žalingi įpročiai ir jų poveikis sveikatai (tabakas, alkoholis, vaistai, cheminės medžiagos).	Pažinimas	Suteikti vaikams žinių apie tai kuo gali būti pavojingas chemines medžiagas. Vengti žalingų įpročių, norint augti sveikam ir stipriam.
Gyvosios ir negyvosios gamtos stebėjimas.	Pažinimas	Stebėti gyvosios ir negyvosios gamtos požymius įvairiais metų laikais, tyrinėti aplinką visais pojūčiais: žiūrint, liečiant, ragaujant, uostant. Įgyti gyvūnų ir augalų globaliai bei priežiūrai įgūdžių.

1	2	3
	Kalba ir bendravimas	Knygelėse ir žurnaluose surasti paveikslėlius, kuriuose vaizduojami metų laikai, juos lyginti pagal jiems būdingus požymius.
	Menai	Ugdyti gebėjimą pamatyti gamtos grožį. Patirtus įspūdžius bei savo jausmus gamtai išreikšti meninėmis priemonėmis. Kiekvienam metų laikui parinkti jam būdingas spalvas.
Daiktų grupavimas pagal išorės požymius, pagal paskirtį, pagal priklausymą tam tikrai kategorijai.	Pažinimas	Daiktų dėliojimas pagal požymius (mažas, didelis, didžiausias), vartoti kelintinius bei kiekinius skaitvardžius. Suvokti kiekinę skaičių sandarą iš vienetų, skaičiuoti daiktus nuo 5 iki 10, įsimenant skaičių seką.
	Kalba ir bendravimas	Daiktų grupavimas ir jų pavadinimas apibendrinamąja sąvoka.
Daiktų vieta erdvėje savo kūno ir vienas kito atžvilgiu.	Pažinimas	Skirti kairę, dešinę ir kitus erdvinius vaizdinius.
	Kalba ir bendravimas	Žinoti kai kurių masinės informacijos priemonių bei elgesio su jomis taisykles.
	Menai	Orientavimasis lape meninės veiklos metu.

1-3 metų amžiaus tarpsnis

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEIKSENOS
1	2	3
Siekti užmegzti artimą ryšį su vaiku, prisitaikyti prie jo bendravimo ritmo ir poreikių, sudarant sąlygas ugdytis saugiam prierašumui.	Pažinimas	Atpažįsta savo pedagogus, grupės draugus. Darželio patalpose jaučiasi saugus.
	Menai	Kviečiasi žaisti kartu kitą ar kelis draugus.
Ugdytis gebėjimą būti kartu, šalia kitų, ugdyti meilę, užuojautą, gailestį šalia esančiam.	Pažinimas	Žaidžia pats vienas, bando žaisti greta kitų vaikų ar su kitais vaikais.
	Menai	Džiaugiasi nupieštu piešiniu, rodo jį savo draugams.
Palaikyti norą bendrauti, suprasti, kalbėti, skatinti pirmuosius bandymus bendrauti su kitais vaikais.	Pažinimas	Bando apsimesti „lygtai“, mėgdžioja suaugusiuosius, gyvenimiškas situacijas.
	Socialinė	Jaučia šalia esančių įvairius jausmus, nuotaikas, būsenų ypatumus, įsižiūri į artimuosius žmones, daiktus, gamtos reiškinius, meno kūrinius.
	Menai	Mokosi bendrauti vaizdų kalba (be žodžių)-žiūri paveikslus, „skaitinėja“ knygelių iliustracijas, stebi bendraamžių, suaugusiųjų raišką ir jų

1	2	3
		rezultatus-dailės darbus.
Sudaryti progų pabūti greta žaidžiančių bendraamžių ir mėginti pažaisti kartu, padedant vaikui matyti ir perimti žaidimo veiksmus, suprasti kitų ketinimus išvengti nesutarimo, nesaugumo,	Socialinė	Jaučia artimų žmonių, aplinkos daiktų, gamtos objektų, reiškiamų dailės kūrinių spalvų, formų, išdėstymo įvairovę, daiktų esmę.
	Kalba	Pradeda žaisti vaidmeninius žaidimus, skirstosi vaidmenimis. Žaisdami sunkina žaidimo sąlygas. Drąsiai keičia žaidimo pobūdį.
	Menai	Veido išraiška, kūnu emocionaliai reaguoja į regimuosius vaizdus.

3-4 metų amžiaus tarpsnis

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEIKSENOS
1	2	3
Nusiteikti bendrauti, ieškoti ryšio su kitais žmonėmis	Pažinimas	Jaustis mylimam ir verstam meilės, stengtis būti geram.
	Kalba	Domėtis kitų žmonių išore, gebėti ją apibūdinti, nupasakoti pagrindinius skirtumus.
Bendraudant keistis, dalytis emociniu turiniu, išreiškiančiu savo „aš“.	Kalba	Gebėti savo emocijas, nuotaikas, jausmus reikšti kalba.
	Socialinė	Disponuoti savo asmeniniais daiktais, pačiam spręsti, kada dalytis su kitais.
Pratinti klausytis, girdėti, išklaudyti, ugdyti susikaupimą, kantrumą, toleranciją kitam.	Socialinė	Jausti suaugusiojo meilę, prierašumą ir atsakyti jam tuo pačiu. Suprasti ir gerbti kito nuomonę.
	Pažinimo	Suvokti, kad kitas žmogus negali pamatyti, žinoti, ką jauti, galvoji, jei jam neduodi suprasti mimika, gestais.
Ugdyti vidinę kalbą, gilinančią ryšį tarp mąstymo ir šnekos.	Socialinė	Kalbėtis su pačiu savimi, veikiant, žaidžiant, dirbant, komentuoti, ką padaręs, ką nupiešęs, ką žaidęs.
	Pažinimo	Suvokti, jog mintis, jausmus būtina reikšti kultūringai, tam tikromis įprastomis formomis.
Skatinti domėtis rašytine kalba	Socialinė	Pažinti elementarius rašto simbolius, knygelių, paveikslėlių „skaitymas“.
	Pažinimo	Manipuliuoti įvairių medžiagų raidėmis.

4-5(6) amžiaus tarpsnis

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEIKSENOS
1	2	3
Bendravimas su bendraamžiais, vyresniais už save ir suaugusiais.	Pažinimo	Pažinti save ir kitus žmones, domėtis jų darbu, elgesiu. Bendraudant su bendraamžiais, mokėti užmegzti

1	2	3
		kontakta, pakviesti žaisti, piešti. Bendraujant siekti tarpusavio supratimo, intereso nuomonių bendrumo, gerbti kitus ir tikėtis jų pagalbos,
	Kalba	Bendrauti su aplinkiniais turtinga, spalvinga, gyva kalba, puoselėti gyvą, tarmišką vaikų kalbėjimą.
	Menai	Vystyti regimąją išraišką. Justi malonumą bendrauti per meną ir patiems kurti.
Nusiteikimas keistis su kitais emocijomis, jausmais, mintimis.	Pažinimas	Pastebėti bendraamžių reiškiamas simpatijas, draugiškumo jausmus ir atsakyti tuo pačiu. Išiklausyti į bendraamžių nuomonę, ją vertinti. Kalbėti apie tai ką jis norėtų patirti, išgirsti, paliesti, paragauti.
	Kalba	Kalbėti su su vaiku, pastebėti neatsiskleidusias vaiko asmenybės savybes, apie jo išgyvenimus namuose, grupėje, kelionėje, santykiuose su aplinkiniais, pasakoti apie žaidimus.
	Menai	Suprasti draugų emocines nuostatas ir reikšti savąias žaidžiant, piešiant, konstruojant, bandyti jas derinti bendraujant, bendradarbiaujant.
Bendraujant keistis pažintine informacija, socialiniais svarstymais, aiškinimais.	Pažinimas	Kalbėti apie įvairių žmonių darbą, jų elgesį. Bendraamžiams išdėsti kilusią problemą, siekiant ją spręsti kartu, suteikti įdomios informacijos kitiems bendraamžiams.
	Kalba	Pajusti ryškiausias tarmės ir bendrinės kalbos skirtumus. Pajusti įvairių tekstų stiliaus skirtingumą. Pratinti kalbėti su keliais vaikais iš karto.
	Menai	Stebėti spektaklius, laidas vaikams, juos aptarti, išsakyti savo nuomonę. Žaisti įvairius kalbos žaidimus. Aiškintis tradicinės kultūros vertybes. Kalbėtis apie meno kūrinis.
Ugdyti vidinę kalbą, įgyti kalbinio bendravimo patirtį.	Pažinimas	Pratintis kalbėti su keliais vaikais iš karto, ką nors pranešti, papasakoti visai grupei, išklausyti kalbančiojo.
	Kalba	Įvardijamas daiktų, žmonių, gamtos reiškinių, augalų, senųjų lietuvių švenčių apeigų. Išiminti vietovardžius, pavardes.
	Menai	Inscenizuoti grožinės literatūros kūrinėlius. Nupiešti, aplikuoti pasakų veikėjus. Komentuoti įvairius

1	2	3
		taudodailės ir kitus meno kūrinius. Garsinė žodžių analizė.
Skatinti domėtis parašytu žodžiu, pavaizduoti simboliu,	Pažinimas	Raidžių ir žodžių kopijavimas didžiosiomis spausdintomis raidėmis. Kortelių su daiktais ir jų pavadinimais dėliojimas. Apskritimo, kvadrato, trikampio ir kitų figūrų apibrėžimas. Išgirstų įdomių vaikams žodžių užrašymas didžiosiomis spausdintomis raidėmis. Išstartų ir parašytų žodžių atpažinimas, paprastų žodelių (mama, tėtė ir pan.) skaitinėjimas.
	Menai	Knygelių leidyba grupėje. Darbelių štapavimas pirmąją vardo raidę ir viso vardo raidėmis. Spausdintas didžiąsias raides puošti įvairiais ornamentais.

1-3 metų amžiaus tarpsnis

MENINĖ KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEISENOS
1	2	3
Supažindinti su nauja aplinka, naujais žmonėmis.	Socialinė	Susipažįstame su muzikinių užsiėmimų vieta, meninio ugdymo mokytoja, instrumentu.
	Kalba	Žodyno turinimas-salė, pianinas, meninio ugdymo mokytoja, dainelė, žaidimas.
Kurti teigiamą emocinį klimatą.	Socialinė	Teigiamų ir neigiamų emocijų išgyvenimas.
Stiprinti vaiko pasitikėjimo savimi jausmą.	Socialinė	Ugdyti orientavimąsi darželio aplinkoje.
Pratinti pamėgdžioti suaugusiojo judesius šokant.	Pažinimas	Atkartoti suaugusiojo parodytus judesius.
Grojimas vaikiškais muzikos instrumentais.	Supažindinimas	Susipažįstame su vaikiškais muzikos instrumentais.
	Pažinimas	Klausydami muzikos, jai pritariame-grojame lazdelėmis, barškučiais.
Džiuginti vaikus ir kaupiti jų muzikinius įspūdžius.	Socialinė	Siekti, kad muzikinių užsiėmimų metu vyrautų tik teigiamos emocijos.
Formuoti bendravimo, socialinės atsakomybės įgūdžius.	Socialinė	Ugdyti savybę išklausyti kitą, atsakomybę už šalia esantį, mus supančios aplinkos saugojimą.

3-4 metų amžiaus tarpsnis

MENINĖ KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEIKSENOS
1	2	3
Žadinti emocinę būseną, kuri atitiktų muzikos kūrinį.	Pažinimas	Susipažinti su skirtingų nuotaikų kūriniais ir mokėti juos atskirti (rami, lėta, greita).

1	2	3
	Menai	Vaikai pratinami įsiklausyti į garsus, skirti jų savybes: ilgumą, stiprumą, aukštumą, tembrą.
Pratinti pamėgdžioti suaugusiojo balso intonacijas.	Raiška	Vaikai pratinami išgirsti ir atkartoti suaugusiojo padainuotą melodiją, dainelę, tempo ir dinamikos niuansus, mimiką ir pantonimą.
	Kalba	Siekiami tikslios garsų artikuliacijos, intonavimo, ritmo pajautimo, pajusti pauzės, įkvėpimo vietas.
Ugdyti sugebėjimą atidžiai klausytis muzikos.	Pažinimas	Siekti, kad klausydami muzikos kūrinį vaikai netriukšmautų, mokėtų susikaupti, nekalbėtų.
Formuoti natūralų balso skambesį.	Pažinimas	Paaikinti, kad dainuoti reikia natūraliu balsu-jo nespaudžiant ir neforsuojant, nešaukti, nerėkti, neatsilošti.
Ugdyti tikslaus intonavimo, ansambliško įgūdžius.	Supažindinimas	Supažindinti su balso lavinimo (vokaliniais) pratimais, balsių, garsažodžių junginiais, trumpomis frazėmis. Tuo pačiu aukštumu dainuoti vis kitus balsius. Siekti, kad vaikai kartu pradėtų ir užbaigtų muzikos kūrinėlį.
	Kalba	Balso lavinimo pratimai natūraliai reguliuoja kalbinį kvėpavimą, ugdo taisyklingą dikciją, skambią, sklandžią kalbą.
Atlikti judesius pagal ratelio ar žaidimo tekstą.	Sveikatos saugojimo	Vaikų kalba ir judesiai turi glaudų funkcinį ryšį. Ritmas ir muzika tikslina laiko ir erdvės suvokimus, ugdo veiksmų nuoseklumą, aktyvina smegenų veiklą. Atliekami įvairūs muzikinį ritmą ugduantys judesiai, žaidžiami muzikiniai žaidimai.
	Kalba	Vaikai dažniausiai judesius atlieka dainuodami. Pirmiausia jie įsiklauso į melodiją, jos ritmą, po to rodomi judesiai. Jie derinami prie muzikos ritmo, žaidimų-ratelių teksto melodijos.
	Menai	Vaikai supažindinami su lietuvių liaudies, kitų tautų kūriniais, tautosaka.
Skirti aukštą ir žemą registrus.	Raiška	Klausyti ir išgirsti, kada muzika skamba aukštai, kada žemai. Atliepti tai judesiu (žemai-meškutė, aukštai-paukštelis).
Darbas su piršteliais	Pažinimas	Vaikai susipažįsta su kūno dalimis, išmoksta pirštelių vardus.
	Kalba	Vaikų kalba ir judesiai turi glaudų ryšį. Ypač lavinama smegenų veikla. Pirštelių žaidimai labai padeda kalbos

1	2	3
		centro vystymuisi.
	Socialinė	Vaikai mokomi gražaus bendravimo. Pirštai yra penki skirtingų charakterių veikėjai, bet jie sudaro vieną bendriją, kurios nariai vienas su kitu neatsiejamai susiję.
	Sveikatos saugojimo	Žaidžiant piršteliais gerėja atmintis, mąstymas, nuotaika, stiprėja pirštelių raumenys, jų miklumas. Muzika ir ir judesys, susieti draugėn, lavina vaikų estetinį jausmą, kūrybiškumą, fizinę savijautą.
Grojimas vaikiškais muzikos instrumentais	Supažindinimas	Susipažįstame su vaikiškais muzikos instrumentais-švilpynėmis, metalafonais, būgneliais, trikampių, barškučiais, lazdelėmis./
	Raiška	Klausydami muzikos, jai pritariame įvairiais vaikiškais muzikos instrumentais.
Supažindinti su piešimo priemonėmis ir medžiagomis.	Pažinimas	Pratinasi saugiai ir tvarkingai dirbti su dailės priemonėmis, medžiagomis.
	Kalba ir bendravimas	Stengiasi įvardinti spalvas, piešimo priemones.
Skatinti kurti eksperimentuoti savarankiškai.	Pažinimas	Save išreiškia linijomis, taškais geometrinėmis figūromis.
	Kalba ir bendravimas	Bando papasakoti apie savo piešinį

4-5(6) metų amžiaus tarpnis

MENINĖ KOMPETENCIJA	TURINIO SRITIS	VAIKO VEISENOS
1	2	3
Mokyti suvokti kontrastinio pobūdžio muzikos kūrinius, emociškai reaguoti į jų nuotaikas ir apibūdinti, vartojant terminus.	Pažinimas	Supažindinti su skirtingų nuotaikų kūriniais ir juos apibūdinti (rami, lėta, greita, linksma, džiugi, švelni, liūdna, maršinė).
	Menai	Skatinti norą jos klausytis, pratinti pastebėti skambėjimo stiprumą, registrų pasitikėjimą.
Grojimas vaikiškais muzikos instrumentais.	Supažindinimas	Vaikai pratinami pavadinti vaikiškus muzikos instrumentus (barškutis,, metalafonas, būgnelis, trikampis, lazdelės). Supažindinami su grojimo technika.
	Raiška	Pratinti groti, ritmiškai pritariant suaugusiojo grojimui. Ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius. Ugdyti ritmo pojūtį, turtinti muzikinės kalbos patirtį.
	Sveikatos saugojimo	Lavinti vaikų koordinaciją, smulkiąją plaštakų bei pirštų motoriką.

1	2	3
Dainavimas	Kalba	Pratinti vaikus aiškiai, tiksliai tarti žodžius. Pratinti dainuoti vokalinius muzikinio intonavimo, raiškios kalbos, kvėpavimo pratimus.
	Supažindinimas	Puosenėti taisyklingo dainavimo įgūdžius, siekti, kad vaikai išmoktų taisyklingai dainuoti grupėje ir pavieniui.
	Socialinė	Siekti, kad sklandus, taisyklingas dainavimas vaikams ir jų artimiesiems teiktų džiugesį bei pasitenkinimą.
	Raiška	Dainuoti dainas be žodžių (vienu skiemeniu arba mormorando), kad vaikai atkreiptų dėmesį melodiją. Dainuoti įvairias daineles-lėtesnes, greitesnes ir kt.
Muzikinės kalbos žodyno turtinimas ir plėtimas.	Supažindinimas	Klausyti įvairių dermių bei skirtingų metrų muzikos.
	Raiška	Dainuoti skirtingų dermių (mažorines, minorines ir kt.) dainas, skanduoti skirtingų metrų 2-jų, 3-jų skanduotes.
Ritmika.	Sveikatos saugojimo	Siekti, kad vaikai ritmiškai, vidutiniu ir lėtu tempu atliktų judesius su muzika-ritmiškai eiti, bėgti lengvai, suktis po vieną ir poromis, susikibus už abiejų rankų ir už parankių, iš vieno ratuko sudaryti du, savarankiškai sueiti į ratuko vidurį ir grįžti atgal.
	Raiška	Imituoti judesiais charakteringus ratelių veikėjų bruožus (gudri lapė, bailus kiškis ir kt.).
	Menai	Supažindinti su lietuvių liaudies, kitų tautų muzikiniaiis kūriniais, tautosaka.
Muzikinis folkloras.	Supažindinimas	Supažindinti su lietuvių liaudies muzikiniu folkloru-kalendorinėmis dainomis, piemenų folkloru, muzikiniaiis rateliais, žaidimais.
	Raiška	Dainuoti mįsles, patarles, greitakalbes, pamėgdžioti paukščių garsus, sekti pasakas su dainuojamaisiais intarpais.
Ugdyti vaikų muzikinį intelektą bei jausmų kultūrą.	Socialinė	Siekti, kad vaikas justų, jaustų, suvoktų bei išreikštų, gyventų santarvėje su gamta, žmogumi, kultūra.
Darbas su piršteliais.	Pažinimas	Supažindinti su kūno dalimis, pirštelių vardais, įtvirtinti sąvokas-Supažindinti su kūno dalimis, pirštelių vardais, įtvirtinti sąvokas-„aukštyn-žemyn, kairėn-dešinėn“ suskaičiuoti pirštukus. Žaisdami piršteliais susipažįsta su gamtos reiškiniais, gyvūnija, aplinka.

1	2	3
	Kalba	Vaikų kalba ir pirštelių judesiai turi glaudų ryšį. Ypač lavinama smegenų veikla. Žaisdami piršteliais vystome kalbos centrą-vaikai greičiau pradeda šnekėti, komunikuoti.
	Socialinė	Vaikai mokomi gražaus bendravimo-piršteliai tarsi žmonės, vieno stiprumas ar silpnumas tuoj pajuntamas kitų. Pirštų žaidimai padeda vaikams suvokti bendrijos svarbą, pirštų priklausomumą vienas nuo kito.
	Sveikatos saugojimo	Akies žvilgsnį sieti su rankos judesiu-lavinti rašymo, piešimo įgūdžius. Žaidžiant piršteliais gerėja atmintis, mąstymas, nuotaika, stiprėja pirštelių raumenys, miklumumas, gerėja viso organizmo funkcionalumas.
Supažindinti su dailininku, kompozitoriumi M. K. Čiurlioniu.	Pažinimas	Supažindinti su žymiausiais kompozitoriaus muzikiniais kūriniais.
	Menai	Muzikos sukeltus išpūdžius perteikti spalvomis. Patirtas emocijas išreikšti pantanonima, vaidyba.
	Socialinė	Pagal galimybes aplankyti M. K. Čiurlionio gimtinę, muziejų, draugiją Senojoje Varėnoje ir Druskininkuose.
Improvizavimas.	Raiška	Padainuoti savo vardą. Garsais išreikšti tam tikrą nuotaiką (džiaugsmą, liūdesį, pyktį, baimę ir kt.) Skambančią muziką (jos nuotaiką, pobūdį, melodinę liniją) pavaizduoti judesiais.
	Kūryba	Sukurti melodiją patarlei arba mįslei, savo ar draugo vardui. Sukurti „atsakymą“ muzikiniam „klausimui“ (pedagogas dainuoja pusę melodijos, vaikas ją pratęsia). Pratinti savarankiškai kurti ritminius motyvus.
Šokiai, muzikiniai žaidimai, rateliai.	Pažinimas	Supažindinti su lietuvių liaudies populiariaisiais šokiais, žaidimais, rateliais.
	Sveikatos saugojimo	Tenkinti vaikų prigimtinių poreikį judėti, spontaniškai išreikšti save judesiais erdvėje.
	Socialinė	Visiems kartu darniai, sutartinai atlikti paprasčiausias figūras: pritūpti, pašokti, suktis už parankių, padidinti ar sumažinti ratelį, šokti atbulomis, sudaryti du ratelius.
	Komunikavimo	Patirti džiaugsmą, būnant kartu, bendraujant-išmokti gerbti, saugoti, mylėti šalia esantį, esant būtinybei, padėti draugui.

1	2	3
Vaidyba.	Komunikavimo	Skatinti vaiko saviraišką vaidybos priemonėmis, sudaryti sąlygas išgyventi persikūnijimo, tapimo kažkuo kitu džiaugsmą, malonumą improvizuoti ir kurti.
	Raiška	Laisvas, nesuvaržytas vaiko elgesys, be įtampos, sklandus bendravimas mimika, judesiu, kalba.
Meno terapija.	Pažinimo	Klausyti su vaikais įvairios nuotaikos muzikos kūrinį, išreikšti įvairią muzikos nuotaiką judesiais, spalvomis, instrumentais.
	Socialinė	Pasitelkiant muziką, judesį, žaidimą skatinti vaikus minti ir spėti „emocines mįsles“.
Muzikinių gabumų sklaida.	Raiška	Koncertuoti įvairiuose renginiuose, šventėse darželyje ir rajone.
Pažinti dailės priemonių ir medžiagų ypatumus, jų galimybes.	Pažinimas	Mokosi įvairių dailės veiklos būdų ir technikos.
	Kalba	Įvardija spalvas, piešimo priemones, techniką.
Emocijas, jausmus išreikšti spalvomis, linijomis.	Pažinimas	Bando pažinti savo ir kitų žmonių jausmų pasaulį.
	Kalba	Apibūdina nuotaiką, jausmus, išgyvenimus.
Pamatyti skirtingas spalvas įvairiais metų laikais.	Pažinimas	Metų laikus išreiškia spalvomis.
	Kalba	Paaškina spalvas ir atspalvius.

V. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Varėnos Pasakos vaikų lopšelis - darželis

Vertinimas-tai nuolatinis informacijos apie vaiką, jo ugdymo(si) ypatumus bei daromą pažangą kaupimas, interpretavimas ir apibendrinimas. Pirmas vertinimas bus atliekamas vaikui pradėjus lankyti lopšelių-darželį. Šio vertinimo tikslas-pažinti vaiką, nustatyti pasiekimų lygį bei numatyti jo ugdymo kryptis ir uždavinius, vėliau vaiko pasiekimai bus vertinami periodiškai rudenį ir pavasarį, nuolat jį stebint natūralioje, kasdieninėje veikloje. Vertinimas bus atliekamas vadovaujantis „Vaikų pasiekimų žingsnius atskleidžiančiais pavyzdžiais ir ugdymo gairėmis“.

Ikimokyklinuko pasiekimų aplankas-individualus nuo 1 iki 5(6) metųvaiko pažangos ir pasiekimų vertinimo priemonė, naudojama ugdymo procese. Ji atitinka, darželio ugdymo programą, holistinį požiūrį į vaiką ir į visą ugdymo procesą. Palyginti dabartinius vaiko ugdymosi pasiekimus su ankstesniais, tobulinti pedagogo, vaiko ir jo tėvų bendradarbiavimą. Puikus būdas apibendrinti pedagogų ir tėvų sukauptą informaciją apie vaiką, jo ugdymosi ypatumus, pasiekimų raidą.

1-3 METŲ VAIKO UGDYMO SI PASIEKIMAI

Varėnos Pasakos vaikų lopšelis - darželis

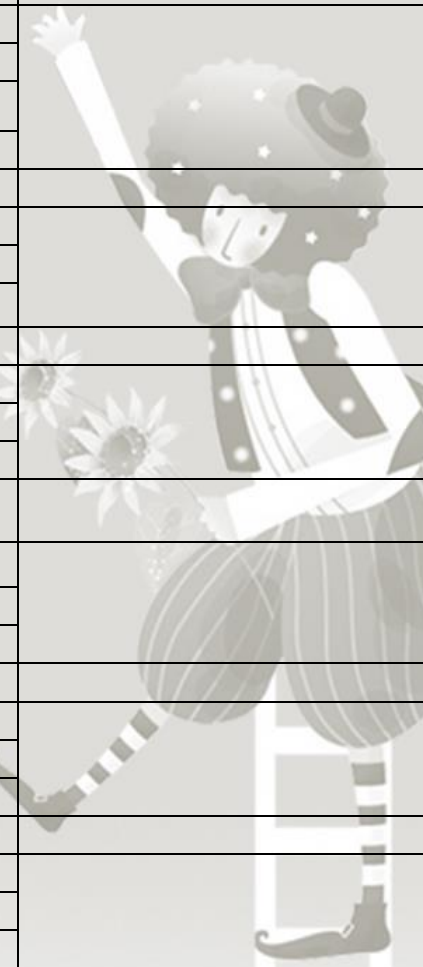
Vaiko vardas, pavardė.....

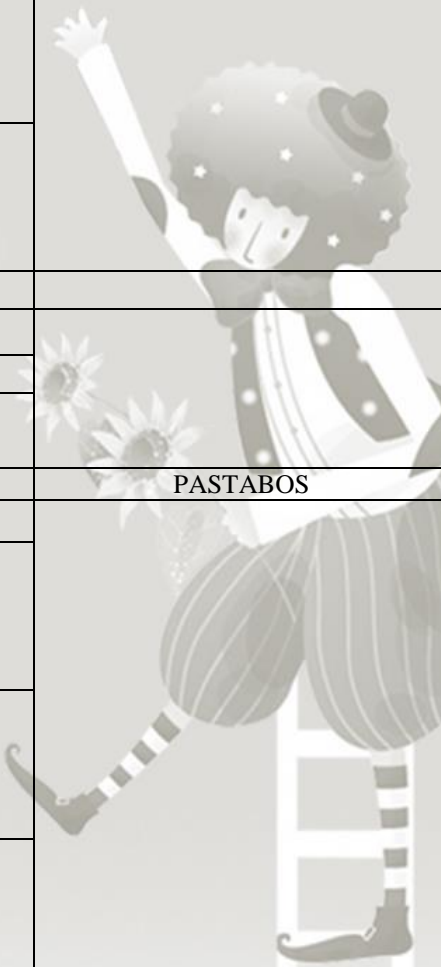
Bendros žinios apie vaiką.....

.....

.....

.....

ŽINGSNIAI	1.KASDIENINIO GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ SRITIES PASIEKIMAI		Pastabos
	Rugsėjo mėn.		
	Gegužės mėn.		
1-asis žingsnis	a)	a)	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
	2.FIZINIO AKTYVUMO SRITIES PASIEKIMAI		
1-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
	3.EMOCIJŲ SUVOKIMO IR RAIŠKOS SRITIES PASIEKIMAI		
1-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
	4.SAVIREGULIACIJOS IR SAVIKONTROLĖS SRITIES PASIEKIMAI		
1-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
	5.SAVIVOKOS IR SAVIGARBOS SRITIES PASIEKIMAI		
1-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
	6.SANTYKIŲ SU SUAUGUSIAISIAIS SRITIES PASIEKIMAI		
1-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
2-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
ŽINGSNIAI	7.SANTYKIŲ SU BENDRAAMŽIAIS SRITIES PASIEKIMAI		PASTABOS
	Rugsėjo mėn.		
	Gegužės mėn.		
1-asis žingsnis	a)	a)	
2-asis žingsnis	a)	a)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
	8.SAKY TINĖS KALBOS SRITIES PASIEKIMAI		
1-asis žingsnis	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b)	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b)	
2-asis žingsnis	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c)	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c)	
3-asis žingsnis	Klausymas	Klausymas	

	a) b) Kalbējimas	a) b) Kalbējimas		
	a) b) c) d)	a) b) c) d)		
9. RAŠYTIŅĒS KALBOS SRITĪES PASIEKIMAI				
1-asis žingsnis	Skaitymas a) Rašymas a)	Skaitymas a) Rašymas a)		
2-asis žingsnis	Skaitymas a) Rašymas a)	Skaitymas a) Rašymas a)		
3-asis žingsnis	Skaitymas a) Rašymas a)	Skaitymas a) Rašymas a)		
10. APLINKOS PAŽINĪMO SRITĪES PASIEKIMAI				
1-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)		
2-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)		
3-asis žingsnis	a) b) c) d) e)	a) b) c) d) e)		
ŽINGSNIAI	11. SKAIČIAVIMO IR MATAVIMO SRITĪES PASIEKIMAI		PASTABOS	
	Rugsėjo mėn.	Gegužės mėn.		
1-asis žingsnis	Skaiciavimas a) Matavimas a)	Skaiciavimas a) Matavimas a)		
2-asis žingsnis	Skaiciavimas a) Matavimas a)	Skaiciavimas a) Matavimas a)		
3-asis žingsnis	Skaiciavimas a) b) Matavimas a) b)	Skaiciavimas a) b) Matavimas a) b)		
12. MENINĒS RAIŠKOS SRITĪES PASIEKIMAI				
1-asis žingsnis	Muzika, šokis a) Žaidimai, vaidyba a) Vizuālinė raiška a)	Muzika, šokis a) Žaidimai, vaidyba a) Vizuālinė raiška a)		
2-asis žingsnis	Muzika, šokis a) Žaidimai, vaidyba a) Vizuālinė raiška a) b) b)	Muzika, šokis a) Žaidimai, vaidyba a) Vizuālinė raiška a) b) b)		
3-asis žingsnis	Muzika a) b) c) d) e)	Muzika a) b) c) d) e)		

	Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška a) c) b)	Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	
13. ESTETINIO SUVOKIMO SRITIES PASIEKIMAI			
1-asis žingsnis	a)	a)	
2-asis žingsnis	a)	a)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
ŽINGSNIAI	14. INICIATYVUMO IR ATKAKLUMO SRITIES PASIEKIMAI		PASTABOS
	Rugsėjo mėn.	Gegužės mėn.	
1-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
2-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
15. TYRINĖJIMO SRITIES PASIEKIMAI			
1-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a)	a)	
16. PROBLEMŲ SPRENDIMO SRITIES PASIEKIMAI			
1-asis žingsnis	a)	a)	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
17. KŪRYBIŠKUMO SRITIES PASIEKIMAI			
1-asis žingsnis	a)	a)	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
18. MOKĖJIMO MOKYTIS SRITIES PASIEKIMAI			
1-asis žingsnis	a)	a)	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	

Rekomendacijos tolimesniam ugdymui .....

.....

.....

.....

Grupės auklėtoja.....

(parašas)

(vardas, pavardė)

Vienas iš tėvų (globėjų, rūpintojų).....

(parašas)

(vardas, pavardė)

2-4 METŲ VAIKO UGDYMO SI PASIEKIMAI

Varenos Pasakos vaikų lopšelis - darželis

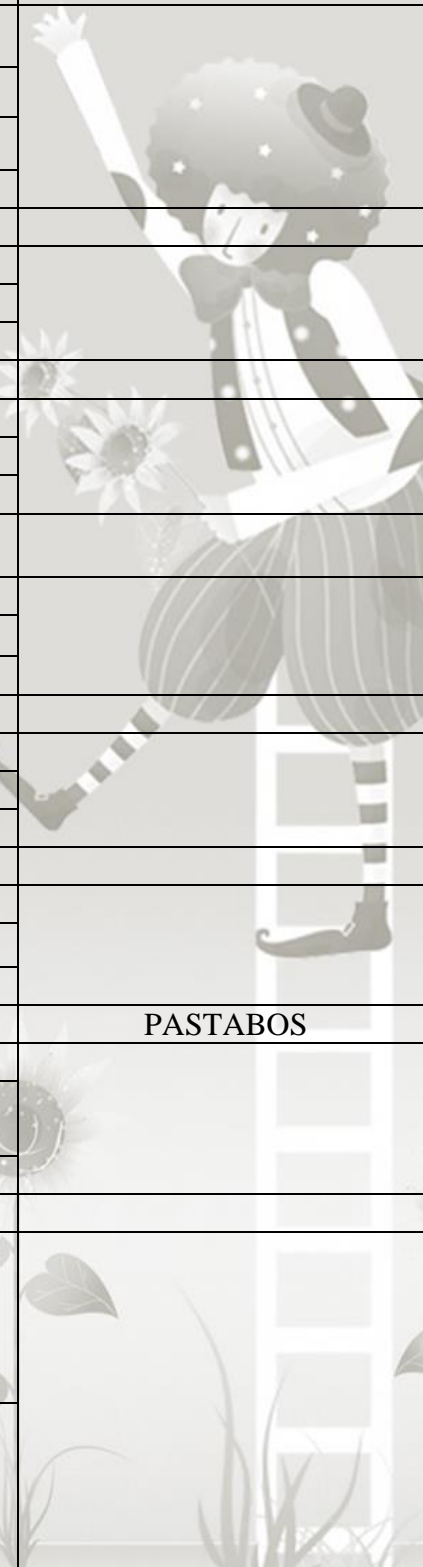
Vaiko vardas, pavardė.....

Bendros žinios apie vaiką.....

.....

.....

.....

ŽINGSNIAI	1.KASDIENINIO GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ SRITIES PASIEKIMAI		Pastabos
	Rugsėjo mėn.	Gegužės mėn.	
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
	2.FIZINIO AKTYVUMO SRITIES PASIEKIMAI		
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
4-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
	3.EMOCIJŲ SUVOKIMO IR RAIŠKOS SRITIES PASIEKIMAI		
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
	4.SAVIREGULIACIJOS IR SAVIKONTROLĖS SRITIES PASIEKIMAI		
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
	5.SAVIVOKOS IR SAVIGARBOS SRITIES PASIEKIMAI		
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
4-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
	6.SANTYKIŲ SU SUAUGUSIAISIAIS SRITIES PASIEKIMAI		
2-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
4-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
	7.SANTYKIŲ SU BENDRAAMŽIAIS SRITIES PASIEKIMAI		
2-asis žingsnis	a)	a)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
	8.SAKYGINĖS KALBOS SRITIES PASIEKIMAI		
2-asis žingsnis	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c)	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c)	
3-asis žingsnis	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c) d)	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c) d)	

4-asis žingsnis	Klausymas a) b) Kalbējimas a) b) c) d)	Klausymas a) b) Kalbējimas a) b) c) d)		
9.RAŠY TINĒS KALBOS SRITIES PASIEKIMAI				
	Rugsējo mēn.	Gegužēs mēn.		
2-asis žingsnis	Skaitymas a) Rašymas a)	Skaitymas a) Rašymas a)		
3-asis žingsnis	Skaitymas a) Rašymas a)	Skaitymas a) Rašymas a)		
4-asis žingsnis	Skaitymas a) Rašymas a)	Skaitymas a) Rašymas a)		
10.APLINKOS PAŽINIMO SRITIES PASIEKIMAI				
2-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)		
3-asis žingsnis	a) b) c) d) e)	a) b) c) d) e)		
4-asis žingsnis	a) b) c) d) e) f)	a) b) c) d) e) f)		
11.SKAIČIAVIMO IR MATAVIMO SRITIES PASIEKIMAI				PASTABOS
2-asis žingsnis	Skaičiavimas a) Matavimas a)	Skaičiavimas a) Matavimas a)		
3-asis žingsnis	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b)	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b)		
4-asis žingsnis	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)		
12.MENINĒS RAIŠKOS SRITIES PASIEKIMAI				
2-asis žingsnis	Muzika, šokis a) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinē raiška c) d)	Muzika, šokis a) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinē raiška a) b)		

3-asis žingsnis	Muzika a) b) c) d) e) Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška c) c) d)	Muzika a) b) c) d) e) Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška a) b) c)	
4-asis žingsnis	Muzika a) b) c) d) Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	Muzika a) b) c) d) Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	
13.ESTETINIO SUVOKIMO SRITIES PASIEKIMAI			
2-asis žingsnis	a)	a)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
ŽINGSNIAI	14.INICIATYVUMO IR ATKAKLUMO SRITIES PASIEKIMAI		PASTABOS
	Rugsėjo mėn.	Gegužės mėn.	
2-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
15.TYRINĖJIMO SRITIES PASIEKIMAI			
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a)	a)	
4-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
16.PROBLEMŲ SPRENDIMO SRITIES PASIEKIMAI			
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
17.KŪRYBIŠKUMO SRITIES PASIEKIMAI			
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
18.MOKĖJIMO MOKYTIS SRITIES PASIEKIMAI			
2-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
3-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	

Rekomendacijos tolimesniam ugdymui .....

Grupės auklėtoja.....

(parašas) (vardas, pavardė)

Vienas iš tėvų (globėjų, rūpintojų).....

(parašas) (vardas, pavardė)

4-6 METŲ VAIKO UGDYMO SI PASIEKIMAI

Varėnos Pasakos vaikų lopšelis - darželis

Vaiko vardas, pavardė.....

Bendros žinios apie vaiką.....

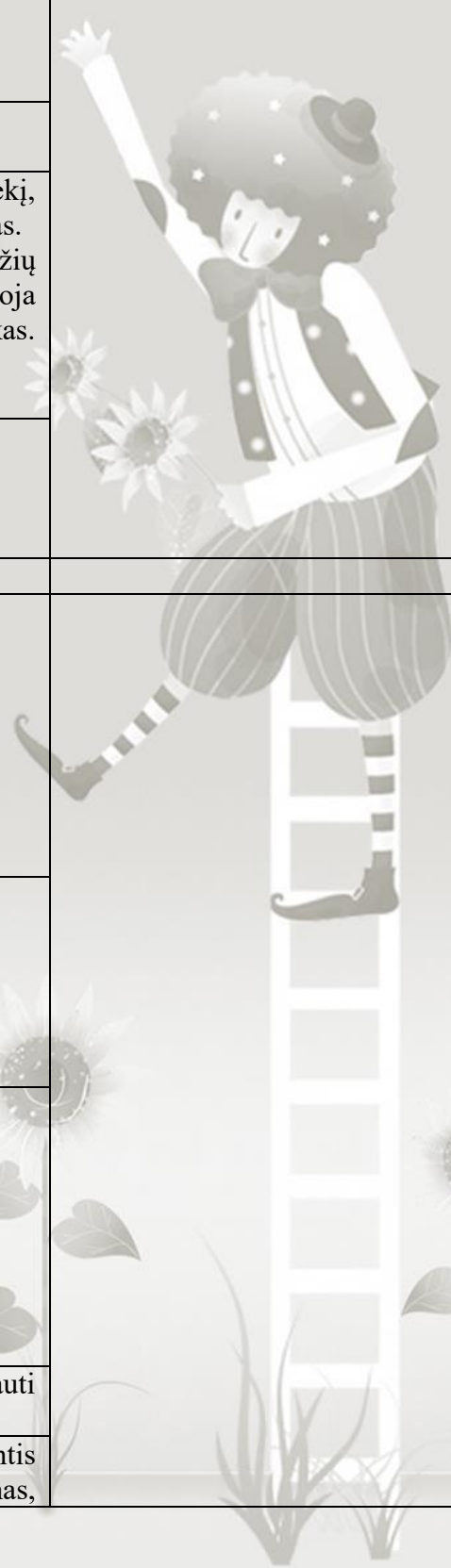
ŽINGSNIAI	1.KASDIENINIO GYVENIMO ĮGŪDŽIŲ SRITIES PASIEKIMAI						PASTABOS		
4-asis žingsnis	Rugsėjo mėn.			Gegužės mėn.					
	a)	b)	c)	a)	b)	c)			
5-asis žingsnis	a)	b)	c)	d)	a)	b)		c)	d)
6-asis žingsnis	a)	b)	c)	d)	a)	b)		c)	d)
Vertybinė nuostata	Noriai ugdomi sveikam kasdieniniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.								
Esminis gebėjimas	Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.								
7-asis žingsnis	a)	b)	c)	d)					
	2.FIZINIO AKTYVUMO SRITIES PASIEKIMAI								
4-asis žingsnis	a)	b)		a)	b)				
5-asis žingsnis	a)	b)		a)	b)				
6-asis žingsnis	a)	b)		a)	b)				
Vertybinė nuostata	Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.								
Esminis gebėjimas	Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių – rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.								
7-asis žingsnis	a)	b)							
ŽINGSNIAI	3.EMOCIJŲ SUVOKIMO IR RAIŠKOS SRITIES PASIEKIMAI						PASTABOS		
4-asis žingsnis	Rugsėjo mėn.			Gegužės mėn.					
	a)	b)	c)	a)	b)	c)			
5-asis žingsnis	a)	b)	c)	a)	b)	c)			
6-asis žingsnis	a)	b)	c)	a)	b)	c)			
Vertybinė nuostata	Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.								
Esminis gebėjimas	Atpažįsta bei įvardina savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).								
7-asis žingsnis	a)	b)	c)						
	4.SAVIREGULIACIJOS IR SAVIKONTROLĖS SRITIES PASIEKIMAI								
4-asis žingsnis	a)	b)	c)	a)	b)	c)			
5-asis žingsnis	a)	b)	c)	a)	b)	c)			
6-asis žingsnis	a)	b)	c)	a)	b)	c)			
Vertybinė	Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.								

nuostata			
Esminis gebėjimas	Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiaiškinęs geba nusiraminti.		
7-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
ŽINGSNIAI	5.SAVIVOKOS IR SAVIGARBOS SRITIES PASIEKIMAI		PASTABOS
4-asis žingsnis	Rugsėjo mėn.	Gegužės mėn.	
	a) b)	a) b)	
5-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
6-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
Vertybinė nuostata	Save vertina teigiamai.		
Esminis gebėjimas	Supranta savo asmens tapatumą („aš esu, buvau, būsiu“), pasako, kad yra berniukas/mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankia kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.		
7-asis žingsnis	a) b) c) d) e)	a) b) c) d) e)	
	6.SANTYKIŲ SU SUAUGUSIAISIAIS SRITIES PASIEKIMAI		
4-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
5-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
6-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais		
Esminis gebėjimas	Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi, žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais.		
7-asis žingsnis	a) b) c) d) e)	a) b) c) d) e)	
ŽINGSNIAI	7.SANTYKIŲ SU BENDRAAMŽIAIS SRITIES PASIEKIMAI		PASTABOS
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
5-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
6-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
Vertybinė nuostata	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais		
Esminis gebėjimas	Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalijasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.		
7-asis žingsnis	a) b) c) d) e)	a) b) c) d) e)	
	8.SAKYTINĖS KALBOS SRITIES PASIEKIMAI		
4-asis žingsnis	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c) d)	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c) d)	
5-asis žingsnis	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c) d)	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c) d)	

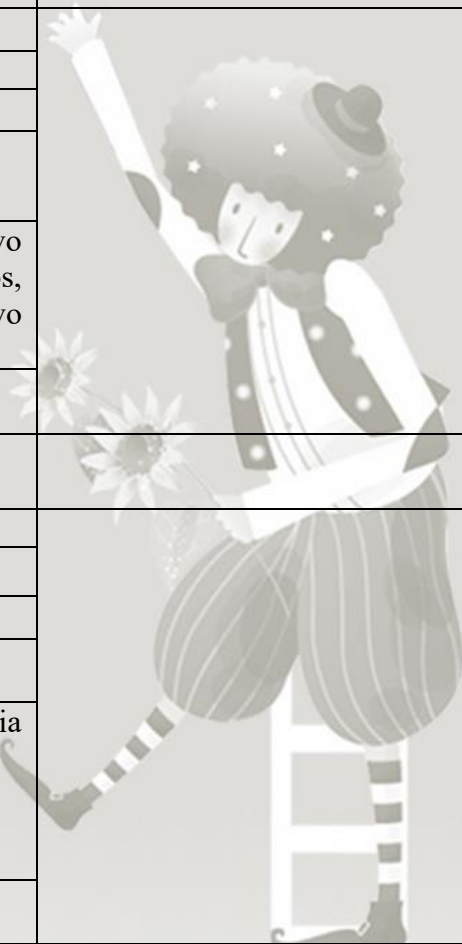

6-asis žingsnis	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c) d)	Klausymas a) b) Kalbėjimas a) b) c) d)	
Vertybinių nuostata	Nusiteikęs išklausyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba		
Esminis gebėjimas	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiaisiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreikšdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.		
7-asis žingsnis	Klausymas a) b) c) d) e) Kalbėjimas a) b) c) d) e) f) g)	Klausymas a) b) c) d) e) Kalbėjimas a) b) c) d) e) f) g)	
9.RAŠYBINĖS KALBOS SRITIES PASIEKIMAI			
4-asis žingsnis	Skaitymas a) Rašymas a)	Skaitymas a) Rašymas a)	
5-asis žingsnis	Skaitymas a) b) Rašymas a) b)	Skaitymas a) b) Rašymas a) b)	
6-asis žingsnis	Skaitymas a) b) Rašymas a)	Skaitymas a) b) Rašymas a)	
Vertybinių nuostata	Domisi rašytiniais ženklais, skaitomu tekstu.		
Esminis gebėjimas	Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.		
7-asis žingsnis	Skaitymas a) b) Rašymas a)	Skaitymas a) b) Rašymas a)	
ŽINGSNIAI	10.APLINKOS PAŽINIMO SRITIES PASIEKIMAI		
4-asis žingsnis	a) b) c) d) e) f)	a) b) c) d) e) f)	
5-asis žingsnis	a) b) c) d) e) f) g)	a) b) c) d) e) f) g)	
6-asis žingsnis	a) b) c) d) e) f) g) h) i) y) j) k)	a) b) c) d) e) f) g) h) i) y) j) k)	
Vertybinių nuostata	Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.		
Esminis gebėjimas	Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis.		
7-asis žingsnis	a) b) c) d) e) f) g) h) i) y) j) k) l) m) n) o) p)	a) b) c) d) e) f) g) h) i) y) j) k) l) m) n) o) p)	
11.SKAIČIAVIMO IR MATAVIMO SRITIES PASIEKIMAI			

4-asis žingsnis	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)	
5-asis žingsnis	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)	
6-asis žingsnis	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)	
Vertybė nuostata	Nusiteikęs pažinti pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas.		
Esminis gebėjimas	Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį, jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradedą suvokti laiko tėkmę ir trukmę.		
7-asis žingsnis	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)	Skaičiavimas a) b) Matavimas a) b) c) d)	
12.MENINĖS RAIŠKOS SRITIES PASIEKIMAI			
4-asis žingsnis	Muzika a) b) c) d) Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	Muzika a) b) c) d) Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	
5-asis žingsnis	Muzika a) b) c) d) e) f) Vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	Muzika a) b) c) d) e) f) Vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	
6-asis žingsnis	Muzika a) b) c) d) Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	Muzika a) b) c) d) Šokis a) b) Žaidimai, vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	
Vertybė nuostata	Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.		
Esminis gebėjimas	Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas,		

	vizualinėje kūryboje.		
7-asis žingsnis	Muzika a) b) c) d) Šokis a) b) Vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	Muzika a) b) c) d) Šokis a) b) Vaidyba a) Vizualinė raiška a) b)	
13.ESTETINIO SUVOKIMO SRITIES PASIEKIMAI			
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
5-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
6-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
Vertybinė nuostata	Domisi, gėrįsi, grožįsi aplinka, meno kūriniais, menine veikla		
Esminis gebėjimas	Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, išpūdžiais.		
7-asis žingsnis	a) b) c) d)	a) b) c) d)	
ŽINGSNIAI	14.INICIATYVUMO IR ATKAKLUMO SRITIES PASIEKIMAI		
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
5-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
6-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
Vertybinė nuostata	Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais.		
Esminis gebėjimas	Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusįjį pagalbos, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.		
7-asis žingsnis	a) b) c) d) e)	a) b) c) d) e)	
15.TYRINĖJIMO SRITIES PASIEKIMAI			
4-asis žingsnis	a) b)	a) b)	
5-asis žingsnis	a) b) c) d)	a) b) c) d)	
6-asis žingsnis	a) b) c) d) e) f) g)	a) b) c) d) e) f) g)	
Vertybinė nuostata	Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja.		
Esminis gebėjimas	Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.		
7-asis žingsnis	a) b) c) d) e) f) g) h)	a) b) c) d) e) f) g) h)	
16.PROBLEMŲ SPRENDIMO SRITIES PASIEKIMAI			
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	

5-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	elis - darželis
6-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
Vertybė nuostata	Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniams iššūkiams bei sunkumams įveikti.		
Esminis gebėjimas	Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.		
7-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
17.KŪRYBIŠKUMO SRITIES PASIEKIMAI			
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
5-asis žingsnis	a) b) c) d)	a) b) c) d)	
6-asis žingsnis	a) b) c) d)	a) b) c) d)	
Vertybė nuostata	Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.		
Esminis gebėjimas	Savitai reiškia savo išpūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.		
7-asis žingsnis	a) b) c) d) e)	a) b) c) d) e)	
18.MOKĖJIMO MOKYTIS SRITIES PASIEKIMAI			
4-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
5-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
6-asis žingsnis	a) b) c)	a) b) c)	
Vertybė nuostata	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.		
Esminis gebėjimas	Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprenddamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.		
7-asis žingsnis	a) b) c) d) e) f)	a) b) c) d) e) f)	

Rekomendacijos tolimesniai ugdymui .....

.....

.....

.....

.....

Grupės auklėtoja..... (parašas) (vardas, pavardė)

Vienas iš tėvų (globėjų, rūpintojų)..... (parašas) (vardas, pavardė)

VI. NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

Varėnos Pasakos vaikų lopšelis - darželis

1. Vėrinėlis. Knyga auklėtojai I-II dalys. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Vilnius, 1995 m..
2. Vaiko teisių konvencija. Lietuvos Nacionalinis UNICEF Komitetas. Vilnius, 2001 m.
3. Vaikų brandumas mokyklai. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Vilnius, 1996 m.
4. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, 2006 m.
5. Priešmokyklinio ugdymo turinio įgyvendinimas metodinės rekomendacijos. Švietimo aprūpinimo centras. Vilnius, 2004 m.
6. Universaliosios sveikatos ugdymo bei rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programos. Švietimo ir mokslo ministerija Vilnius, 2000 m.
7. E. Adaškevičienė. Mažųjų sporto abėcėlė. Kaunas, 1990 m.
8. D. Mockevičienė, J. V. Vaitkevičius, L. Židonienė, į-ų metų vaikų motorikos sutrikimai ir profilaktika. Šiaulių universiteto visuomenės sveikatos mokslinis centras. Šiaurės Lietuva, 2003 m.
9. L. Miežienė, M. Juodaitienė. Paprasti-nepaprasti žaidimai. Vilnius, 2005 m.
10. Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Vilnius, 2006 m.
11. O. Bandzienė, L. Bobrova, Z. Staponkienė Vaikų kūno kultūra. Šiauliai, 2004 m.
12. I. Jonaitienė. Noriu augti sveikas. Leidykla Liucijus, 2005 m.
13. N. Dailidienė, V. Juškeliene. Asimetrinė kūno laikysenos profilaktika ikimokyklinio amžiaus vaikams. (Metodinės rekomendacijos ikimokyklinių įstaigų pedagogams ir tėvams). Vilnius, 1996 m.
14. Ikimokyklinio amžiaus vaikų saugios gyvensenos įgūdžių ugdymo programa. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Leidybos centras. Vilnius, 1997 m.
15. A. Petrauskienė, A. Zaborskis. Aukime sveiki. Leidykla Farmacija. Kaunas 2000 m.
16. Ikimokyklinio ugdymo gairės. Programa pedagogams ir tėvams. Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministerija. Leidybos centras. Vilnius, 1995 m.
17. E. Adaškevičienė. Lietuvos ikimokyklinukų fizinis ugdymas. Kaunas, Šviesa 1993 m.
18. A. Katinienė. Muzikinio auklėjimo ir lavinimo vaikų darželyje metodika. K.:Šviesa, 1983 m.
19. A. Katinienė. Muzikinės kultūros pradmenų ugdymas darželyje. V.:Statistikos Departamento RSC, 1992 m.
20. Kompleksinis ugdymas ikimokyklinėje įstaigoje Straipsnių rinkinys/ Sudarė Monkevičienė O., LR kultūros ir švietimo ministerija. Šviesa, 1991 m,
21. A. Katinienė. Vaikų balsų lavinimas darželiuose (metodinis laiškas). V.:Pedagogikos mokslinio tyrimo institutas, 1975 m.
22. Vaikučiams pabiručiams. Dainuojamosios tautosakos rinkinys ikimokyklinio amžiaus vaikams/ Sudarė A. Katinienė. Šviesa, 1990 m.
23. I. Steišūnienė. Dainuojantys piršteliai/ žaidimų ir dainelių rinkinys ikimokyklinio amžiaus vaikams. V.:2002 m.
24. I. Čirpuvienė, K. Stošiuvienė. Kalbos, kalbėjimo ir komunikacijos sutrikimų šalinimas įvairioje muzikinėje veikloje. ŠUL., 1999 m

25. D. Šaulytienė. Projektų metodas meniniame ugdyme-LR švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras. V-Spauda, 2001 m,
26. E. E. Gordon. A. M. Reynolds, W. H. Valerio. B. M. Valerio, B. M. Bolton, C. C. Taggart. Muzikos žaismas/ Ankstyvosios vaikystės muzikos mokymo programa. ŽKronta, 2004 m.
27. Artyn vaiko/Knyga auklėjtojoms, studentams, dėstytojams ir tėvams/Egmontono projektas vaikų darželiams. – V.: Poligonas, 1998
28. L. Navickienė. Emocinio imitavimo metodas muzikos pamokoje. – V.:Kronta, 2005

